Ч. 25 (12.974). Львів, четвер 4. лютого 1932. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 14·00 „ Піврічно 28·00 „ Річно 48·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і полуд. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-28.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ВІЙСЬКОВА КОЛЬОНІЗАЦІЯ.

РОЗМОВА З ПОСЛОМ О. ЛУЦЬКИМ.

Внесення до сойму нових кольонізаційних законопроектів і то майже безпосередньо після заяви мін. Перацького, викликало серед українського громадянства й широких селянських верств величезне порушення. Тому, не обмежуючись до видрукування промови в цій справі на терені сойму, ми звернулися до посла О. Луцького за ближчими інформаціями. — **Ред.**

— На якій правній основі спирається військова кольонізація у Польщі?

— Передовсім маємо два закони з 17. грудня 1920 р. Перший з цих законів постановляє, що *в 22 етнографічно українських і білоруських повітах* переймає держава на свою власність колишні державні російські маєтки та *маєтки колишнього Селянського Банку*, т. зв. „майоратські добра, земельну власність б. російської династії", *церковні й монастирські землі* „по порозумінні з Ап. Столицею а що торкається інших віроісповідань, оскільки це порозуміння буде можливе до 1. травня 1921 р." і нарешті маєтки інших публичних інституцій. Крім цього — цілі *приватні маєтки*, оскільки їх власники не вернуться до 1. травня 1921 р. і землю понад 400 гект., коли власник опущеного фільварку повернеться перед 1. травня 1921 р.; вкінці ту частину фільварку з оставлених власникові 400 гект., якої він не загосподарить до одного року по рижськім мирі. Цей запас землі призначено в законі на „розкольонізування поміж жовнірів та на земельну реформу".

Цього самого дня ухвалено в тодішнім соймі закон „про наділ жовнірів польського війська землею", перебраною на підставі першого закону з 17. грудня 1920 р. До безплатних наділів (найвище 45 гектарів) одержали право: інваліди та вояки польського війська, які особливо визначилися в боях і добровольці-фронтовики. Всім іншим воякам, здатним до праці на ріллі, признає закон право на також, але оплатні, наділи землі (30 літня сплата по 30—100 кґ. жита за гектар). Жовнір мусів до року поселитися на цій землі і до 3 літ загосподарювати її під загрозою відібрання наділу. На це запевнено „поміч" з державного скарбу. Впродовж 25 літ від надання кольонії не вільно ділити їх ані збувати без дозволу Окружного Земельного Уряду.

На цій основі почалася у нас військова кольонізація, ведена — особливо в двох перших роках — з великим розмахом.

Ухвала сойму з 24. березня 1923 р. спинила перебрання державою дальших земель на військову кольонізацію. Таким чином на цю ціль взяли, на основі першого закону з 17. грудня 1920 р., „тільки" 259.162 гектари в 902 земельних рухомостях. Решта землі мала піти на „земельну реформу".

— Щож з цим далі сталося?

— Виявилося, що для „заслужених жовнірів" не стало цієї землі — тимпаче, що фактично, хоч без ніякої правної основи, чимало їх таки наділено іншою землею. Очевидно, при цих „тимчасових" інших наділах годі було дати жовнірам землю безплатно.

— Отже...

— Отже в 1930 р. уряд передав соймові до ухвалення кілька нових законопроектів про дальший наділ цих вояків українською та білоруською землею. Мені й білоруському послові Еремичеві вдалося тоді вічними горячими промовами на комісії аж до нашої сецесії включно — не допустити до ухвалення цих законопроектів, бо небавком сойм розвязали. При ухваленні законів з 17. грудня 1920 р. ніяких українських послів у варшавськім соймі ще не було.

— Що сталося з цією справою по розвязанні сойму?

— Президент Річипосполитої декретом з 27. листопада 1930 р. поширив важність другого закону з 17. грудня 1920 р. на Виленщину. Поза цим на основі цього декрету вояк, який купив державну землю і ще не сплатив її, може бути звільнений від дальших належностей. — вояк, який винаймає державні землі з осадничого запасу, стає їх власником *без заплати* — і нарешті вояк, що купив приватну землю до 9. січня 1926 р. і ще не сплатив її, вже не потребує сплачувати її, бо на рішення Окр. Зем. Уряду зробить це за нього в цілости чи в частині державний скарб.

— І це ще не вистарчило?

— Виходить, що ні. З видрукованої недавно в „Ділі" (ч. 20.) заяви Укр. Клюбу знаєте, що в соймі вже появився новий законопроект уряду про дальшу військову кольонізацію, очевидно знову виключно на етнографічно українських та білоруських землях. Заява докладно окреслює, про що тепер іде гра.

— Чим ця гра скінчиться?

— В соймі ББ має вистарчаючу більшість.

— Чи при іншім складі сойму було б інакше?

— Перший закон про наділ польських вояків землею підписав не тільки Вітос і Тромпчинський, але й Т. Вільконський (през. Гол. Зем. Уряду) і З. Хмеленський (тоді мін. рільництва).

— Ще одно: скільки землі в етнографічно українських повітах пішло вже на саму польську військову кольонізацію та що уряд доплатив до цього з народніх податкових грошей?

— Це вирахував б. міністр зем. реформ Станевіч (Рольнїцтво за лютий 1930 р.). До р. 1929 осаджено на Поліссі 1.296 і на Волині 3.251, разом *4.547 родин* військових кольоністів. Разом з „білоруськими" було їх до цього часу 7.675 родин. За землю, віддану усім цим військовим кольоністам, заплатила держава крутло *100 міліонів золотих.* Поза цим дано цим кольоністам *26,226.641 зол.* пільгового кредиту і *5.878.680* зол. як *безворотну* допомогу. На Волині й Поліссю вже взяли військові кольоністи найменше 76.818 гектарів землі і крутло *19 міліонів золотих* в кредитах та безворотних допомогах.

— Що в цій справі найприкріше?

— Те, що вона появилася перед нами не сама, тільки в добрім товаристві з новими шкільними законами, які глибоко врізуються і в приватне шкільництво — та на яскравім тлі відомого законопроекту про громадське та повітове самоврядування...

До повищих уваг посла О. Луцького приходиться хіба ще додати, що всі ті урядові законопроекти внесено на тлі заповідей про „новий курс" політики супроти українців, на який м. ін. прозоро покликується і женевське рішення Ліґи Націй...

ЦІКАВА ПУБЛІКАЦІЯ.

ГР. СТАНИСЛАВ ЛОСЬ ПРО ПОЛЬСЬКУ ПОЛІТИКУ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Щирість, сміливість та оригінальність поглядів. — Вплив анахронічних леґенд. — Гостра критика „пацифікації". — Українська інтеліґенція, мовна утраквізація, державні посади, шкільна політика. — Ревеляції про през. Петрушевича. — „Українська національно-державна рація".

Одною з найцікавіших і найкращих польських публікацій (якщо не найкращою), які появилися в останніх роках на польсько-українські теми, є брошура Станислава Лося п. н. „За **конструктивну політику на Червоній Руси"** (видання книгарні Гесіка у Варшаві, 1932, 44 стор. великої „вісімки"). Найбільшими прикметами тої розправи є: передусім відвага, з якою автор каже нинішньому урядові й усім своїм землякам правду в очі, правду, яка в устах поляка звучала досі як ересь якщо не „зрада". Здається, що джерелом цієї відваги є з одного боку не лише краще знання українських відносин, ніж у 99%-ах польських політиків, але й краще знання загальної історії та взагалі глибша політична освіта; з другого боку у таких „дразливих" справах є завжди щиріші й відважніші ті, які є матеріяльно та подекуди й партійно незалежні і не потребують оглядатися на задні колеса буденної особистої карери: ці моменти безумовно дуже позитивно вплинули на всі міркування таких нинішніх політиків і публіцистів як Борковський і Бохенський, а їх відсутність препогано відбивалась м. і. на вічно хитких і завжди з уваги на когось обчімхуваних статтях пок. Голувка. Друга найбільша прикмета брошури Лося — це оригінальність деяких поглядів, яких вартість збільшує високо-культурна форма. Такий підхід до справи, як напр. устійнення тез „української національної (а навіть державної) рації", яку, мовляв, польська політика повинна мати на увазі й до неї пристосовуватися, замісць її ломити, — це безумовно новина у польського політика-публіциста, без огляду на те, чи ті сформуловані ним тези дійсно відповідають правді.

Очевидно, що п. Лось не всилі визбутися зовсім ріжних трафаретних загально-польських суґестій в українських справах і тут і там зраджує залишки вічно ще покутуючих леґенд, яких завданням — упрощувати складну проблему. Такими залишками вважаємо напр. вживання подвійної термінольоґії — і „українці" і „русини" включно з таким висловом, як „український відлом", і зовсім нефортунні звороти про німецьку й совітську політичну ініціятиву в українських справах...

Починає п. Лось свою брошуру від згадки про Женеву, до якої автор не привязує зрештою великого значіння: це — каже — лише неприємність для польської дипльоматії, яка мусить „викручуватись від немилої дискусії" та щось „придумати або випаржувати". Істотою т. зв. східно-галицької проблеми для Польщі автор уважає **пливку границю поміж „пасивною льояльністю і пасивною нельояльністю"** українського населення супроти польської держави. Автор гостро виступає проти тези про все лихо поляків у „дрібній горстці інтеліґенції". Це „переочування ліса за поодинокими деревами". Дальше виступає автор проти леґенди про „штучний винахід українського руху". Політичною дійсністю є не лише територіяльні і цифрові умовини, але й безчисленні інші моменти, в яких головну ролю грають людські почування, якщо вони дійшли до високого ступня патуги і мають характер трівкости. Перемальовування вивісок теж не змінює дійсности, навпаки, приносить шкоду, бо „ошукує принадою патьомкінівського села".

Найбільшим закидом п. Лося польській політиці, це її **пасивність, безплановість та інертність в українській проблемі.** Ствердження, мовляв, нельояльности громадян і їх протидержавних настроїв **компромітує лише державу й її владу,** а не тих нельояльних громадян. „Султанська Туреччина теж мала поганих македонців і злих сусідів, мала теж свою слушність „пацифікуючи" Македонію, — поки її вкінці не втратила". На закордон теж не робить корисного враження арґумент, що чужинецькі держави кирилять серед якоїсь меншини, бо це наявний до-

каз, що власна держава має серед своїх громадян менше симпатії і впливів та свою політику мусить лише достосовувати до ситуацій, створюваних посторонніми чинниками. „Наша політика на Червоній Руси — якщо її взагалі можна назвати політикою — не є політикою творчою, лише відруховою, дефензивною, вічним пристосовуванням себе до ситуації, витвореної чужими, ворогами!" Тицяти на німців на терені Ліґи Націй це „діточа наївність", бо той арґумент нікого там не обурює: польські політики забувають про ролю Англії в Афґаністані чи Японії в Манджурії. Тут теж автор перестерігає перед обвинувачуванням людей — без достаточних підстав до обвинувачення: наводить на приклад справу Уліца. „Дуже це погано мати репутацію народу, якого нерви не в порядку". Підкреслюючи ще раз трівкість ролі української інтеліґенції в житті українського народу, автор різко пятнує **переплутування поліційної і карно-судової площини з політичною.** При цій нагоді доказує повну недоцільність і навіть велику політичну шкідливість з „пацифікаційної" акції.

Окрема частина брошури гр. Лося присвячена питанню утраквізації у шкільництві й установах. Автор є рішучим противником одної й другої утраквізації. Автор просто кепкує собі з теоретиків витворення поляків, що говорилиб по українськи, чи творення собі серед українців приятелів — шляхом примусового навчання польської мови. „Колиб школа могла когонебудь виховати, то Індії заселювалиб нині анґлійці, Познанщину німці, б. Конґресівку москалі, а Східну Галичину поляки, бо чейже перша ґенерація українців „виховалася" у польській школі". Насильно придбане знання чужої мови — каже автор — учить хіба клясти у тій чужій мові тих чужинців..." Тому автор уважає нісенітницею вислів одного з польських державних діячів, що „в польській державі кожний громадянин мусить уміти по польськи"... Гостро критикує автор виелімінування фахової української інтеліґенції від державних посад та сліпе орудування закидом „протидержавности", яке доводить нпр. до масового переношення укр. учителів з рідних місцевостей до корінно-польських земель.

Цікавими, ба навіть реведяційними є уваги автора про польську політику в часах зіденської диктатури през. Е. Петрушевича. „В тому періоді польська політика щодо Черв. Руси була конструктивна, бо вміла створити ситуацію, з якої мусіло конче вийти признання Польщі суверенности над спірною дільницею. А створила ту ситуацію (польська політика) тому, що не цуралася ініціятиви і кермувала не лише власними ходами, але й українських сепаратистів, репрезентованих т. зв. урядом З.У.Н.Р. з д-ром Петрушевичем на чолі. Той останній — очевидно несвідомо — виконував з прецизією пруського ґенерала всі прикази Варшави. Це здається неімовірним, а проте воно найправдивіше у світі. Політика польська супроти укр. сепаратистів спиралася тоді на досконалому знанню їх психольоґії і вела їх на шнурку, чого вислідом було, що Польща отримала від великодержав Східну Галичину без ніяких зобовязань щодо самоуправи тої землі" (в цім останнім твердженні п. Лось грубо помиляється).

Наприкінці своєї брошури автор реасумує свої виводи в 9-ти тезах, та зокрема ставить 10 тез щодо „української державної рації". Головним стрижнем тих тез є опрокинення тези про українську територіяльну соборність в нинішніх обставинах: при істнуванні — мовляв — СРСР, як по суті російської держави й ворожого для українців комуністичного устрою та режіму, саме в українських національно-державних інтересах є збереження нинішнього поділу українських земель, з можливістю широкого національного розвитку в границях Польщі. До цієї основної тези автор хоче достроїти всі свої тези польської політики супроти українців.

Очевидно, що погляди автора відкривають широке поле для дискусії, хоча його критика нинішньої польської національної політики має 99 відстотків безперечних правд. Повище ми зреферували цю прецікаву публікацію лише в найзагальніших рисах.

З життя української еміґрації.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ РУХ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Широко розвинена система спортових організацій в ЧСР. не могла не вплинути й на українську еміґрацію, особливо на молодь, що не маючи змоги впорядкувати свої власні спортові орґанізації, горнеться до чеських, заховуючи там у більшій чи меншій мірі свою національну фізіономію.

Подібне сталося й в Жевницях, де учні старших кляс української ґімназії входять в місцеві чеські орґанізації, де виявляють чи не найбільшу діяльність. Згодом виринула думка створити окрему українську дружину, по змозі й секції зі своїм українським імям та в українських барвах. Місцевий чеський Клюб, член спортового союзу ЧСР., пішов на зустріч і після поконання великих матеріяльних перешкод українська 11-ка Спортового Клюбу Жевніце стала дійсністю. Дня 11. жовтня м. р. на грище С. К. Жевніце перший раз вибігла українська 11-ка в чорних дресах з жовто-блакитними щитками на лівому боці грудей. Перше змагання з чеською дружиною С. К. Жевніце І-б випало для українців не дуже вдатно, бо скінчилося вислідом 2:0 (0:0) на користь чеської дружини.

Це не знеохотило наших грачів і після впертого тренінгу 28. жовтня ц. р. грала українськи 11-ка С. К. Жевніце з І-а С. К. Добжиховіце, міста положеного недалеко від Жезниць. То був сміливий крок, бо І-а Добжиховіце держала першенство в Полбрдській жупі (воєвідстві), але українська 11-ка С. К. Жевніце перемогла 3:1 (1:0). Громадянство Добжиховіц вже в першій половині гри витало наших грачів, а в другій вже робило овацію українцям, давши їм назву „по українськи виховані чорти". В днях 1. та 22. листопада м. р. українська 11-ка С. К. Жевніце зреванжувалася з 1-б свого клюбу. Перша гра скінчилась на користь української 11-ки рахунком 3:1 (2:1), а друга знаменитою для українців перемогою 9:1. Успіх неабиякий, звaживши те, що С. К. Жевніце в ряді клюбів ЧСР має не останнє місце, має активний (переможний) вислідок минулого сезону, а його перша команда (І-а) додержує кроку славному клюбови **Спарта,** І-б мала дуже мало поразок при своїх виступах. Україн. спортовці в Жевніцах мають багато людського матеріялу та могли би виставити в поле що найменше дві футболеві 11-ки, дві команди копаного мяча, з яких одну дівочу, але матеріяльні засоби на те не позволяють.

Т-ВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ В ПРАЗІ.

Дня 18. грудня м. р. заснувалося „Т-во прихильників української пісні в Празі" з метою плекати та пропаґувати українську музику та пісню. Головним завданням цього т-ва є відновлення капелі Ол. Кошиця. В склад управи цього т-ва входять: голова: президент чеської академії наук та мистецтва д-р Й. В. Ферстер, його заступники: міністр. радник проф. д-р Й. Брамберґер, голова Т-ва укр. інженерів в ЧСР інж. А. Галька. Члени управи: проф. Карл. Універ. д-р Зд. Неєдлий, адв. д-р Й. Левенбах, доц. Укр. Господ. Акад. в Подєбрадах О. Бочковський та В. Самойлович. Голова ревіз. ком.: Радник міністр. соц. опіки д-р В. Гофман, члени: доц. Укр. Господ. Акад. в Подєбрадах д-р В. Королів-Старий, д-р мед. В. Наливайко. Голова культ. ком. проф. держ. консерват. проф. Яр. Кржічка, члени: проф. Карл. Універ. д-р О. Колесса, письменники: Л. Куба та О. Олесь.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ І ПИСЬМЕННИКІВ ЗА КОРДОНОМ.

Влада Чехословацької Республики зареєструвала статут орґанізації **„Союз українських журналістів і письменників за кордоном".** Статут підписали: О. Кандиба (О. Олесь), проф. С. Смаль-Стоцький, Ю. Тищенко, д-р В. Сімович, проф. М. Славінський, І. Мірний, проф. С. Сірополко, д-р С. Наріжний, Е. Вировий.

Установчі збори призначено на 25. січня ц. р. в домівці Укр. Педаґоґічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі.

Епархіяльні вибори на Буковині.

При епархіяльних виборах із священичої курії на Буковині здобули священики українці 4 місця. Значить 2 місця більше, як попереднього разу. Вибрані: д-р Богатирець, в Заставнеччині, о. Мих. Коча, в Кіцманеччині, о. Петро Катеринюк, у Путилівщині й Вижниччині. о. Катеринюк задержить мандат у Путилівщині а у Вижниччині відбудуться нові вибори.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ЛЮТОГО 1932.

ДУДЛЄВ ГОЙС.

Бандитська історія.

Гентер залюбки тим пишався, що він подорожує через Корею і Північний Китай без ніякої зброї, окрім подорожної палиці. Протягом осьмимісячної мандрівки на чолі ботанічної експедиції палиця та робила свою службу цілком добре.

Та тепер, ах! якжеж йому придався би револьвер! Кілька влучних вистрілів могли би належно вдержати надлізаючу вже недалеко пірісту юрбу простаків. То були — як догадувався — утікачі з північної армії ґенерала Таі-Фонга, що стали бандитами. Заду, щораз то більше зростали звуки стрілянини та дикого крику; Гентер закусив зуби і глянув на своїх двох товаришів.

Сологой, Гентерів прислужник, міг би (ще і як!) утікати, але Мері Брайс...

Відгадуючи його думку, вона легко всміхнулася і важко дихаючи, сказала:

— Я вже до краю виснажена. Лишіть мене, молодий чоловіче, а самі тікайте.

Але Гентер хитнув головою і при помочі Сологоя взявся піддержувати Мері, коли вона хитливо штильгукала. Щож, коли тут справа вже лише в хвилині часу, а стара та широкоплеча Мері Брайс з утоми на очах гине.

Ця трійка людей пробивалася на південь до вилюдненого і зруйнованого села Тороси, інстинктовно надіючися найти там захист за вищербленими мурами селища, а тут за ними набігають найближчі доганячі, звинні як коти бандитські сики, віддалені либонь, чи не на пів милі. Сологой усе лиш озирався боязко позад себе, показуючи вистрашене монгольське лице.

— Так і лишіть мене, молодий чоловіче — ледви промовила Мері Брайс. — Нема ніякого сенсу допускати, щоб вони зловили нас усіх троє.

Замість відповіди гримнув Гентер: „Сологой! Спасайся! Біжи до Чав-Єну і повідоми про все!

Очі прислужника заблисли і як сполошений заяць шарнув він собою стрімголов уперед і зник поза звалищами села.

Гентер злісно вишкірив зуби. Так-то і він самий міг би спекатися бандитів, якби не товаришка. Від передучора міг би був двічі перебути цю дорогу з Магоґану до Чав-Єну без неї.

У голові його стала пересуватися ясненька фільма недавніх подій. Напрасний наступ армії Таі-Фонга відрізав його з Сологоєм від решти експедиційного гуртка. Серед загальної анархії здоровий розум наказував йому оминати яко мога стрічі з військовими відділами цього грабіжницького ватажка. Тож оба вони подалися на південь, надіючися через місцевість Торосу і Магоґан, найти у Чав-Єні сяку таку забезпеку. У Магоґані — він це знав — була місія під управою американської місіонарки. Слава про цю настанницю та її спасенну діяльність лунала по всій околиці і була відома всякому. При невпинних заворушеннях, серед постійних бунтів і беззаладдя, на які ще й досі недужає „небесна держава", зуміла ця незвичайна жінка вдержати своє місіонарство на високому рівені.

Він надіявся, що з надходом армії Таі-Фонга застане місцевість опорожнену і щодо виселенців прилучилася місіонарка Мері Брайс разом зі своїми асистентками.

Та здогад його не справдився. Мешканці Магоґану всі втікли, але головна місіонарка лишилася, з тої простої причини, що її поміч могла би комусь придатися.

То було все, що могла зробити ця повна посвяти жінка. Була це важка, грубо збудована особа, вже сивоволоса і з величезними окулярами, але на лиці лагідна та жартлива і робила враження, що не знає страху.

— Вони не займатимуть такого старого опудала, як я, — казала добродушно. З довголітнього досвіду і життя серед люду, трактувала вона всіх китайців, селян і бандитів, як нечемних і невинних дітей.

Гентерові прийшлося витратити богато часу та вжити всіх арґументів, заки її переконав про небезпеку і заки вона згодилася податися з ним і Сологоєм на південь.

Засобів транспорту не було ніяких. На просторі тисяч миль довкола не було можна дістати ані коня, ані мула за жадні гроші, а на річці не було й найменшого човенця. Отже довелось двигатися на власні ноги, що для Мері Брайс було важенькою роботою. Та її радісна витревалість заімпонувала Гентерові. Вона кілька разів обстоювала, що Таі-Фонга, того старого визиска, нема чого боятися.

(Продовження буде.)

Волинські герої...

„ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНА" ЯЛИНКА У ВОЛОДИМИРІ.

10 січня відбулася тут хрунівська ялинка нібито для бідних дітей, як що-року за почином о. Шероцького, місцевого священика-емігранта. І що-року вона чомусь-то не проходить без авантюр: то підчас ялинки понапиваються, то за гроші між собою пересваряться, то счинять бійку, — словом, товариство „благородне". Минулого року молодь оголосила в афішах, що це має бути „українська ялинка" (бо тоді взяв у ній участь також Союз Українок). Одначе о. Шероцький з п. Залуським зняли крик, що **українці — то партія,** а ялинка мусить бути „безпартійною". Так з того часу вона йде вже без назви, як дитина безбатченко. Але цього року справа вияснилася: коли молодь вивісила оповістку про „парафіяльну" ялинку, то п. Залуський на другий день Різдва прилюдно здер коло церкви ту афішу й розкричався, що це ніяка парохія, тільки „Рідна Хата" робить ялинку. Молодь пішла з протестом до о. Шероцького, заявляючи, що не хоче мати нічого спільного з нерідною халупою, але о. Ш. навіть у церкві (в паламарці) накричав на них, що вони повинні робити те, що він їм велить. Так само диригент церк. хору п. Вижва сказав, що не піде з хором до Рідної Хати, але о. Ш. загрозив йому, що запросить на його місце одного звільненого дячка, що крутиться також коло хрунів і чекає, може щось перепаде... Але й цим разом не обійшлося без дивоглядів. Збірку на цю ялинку провадилося цілий місяць не тільки у парохії, але й поміж жидами й поляками; зібрано коло 300 зол., — як на теперішній час, суму велику. Одвак багато дітей не дістало ніяких дарунків. Якась убога жінка при всіх гостях розплакалася, просячи якогось даруночка для своїх двох дрібних дітей, що не мали в чому навіть прийти на ту ялинку й сидять дома в холоді й голоді. Але цікаво, де поділися зібрані гроші? Бо навіть, колиб їх роздано дітям, то кожна дитина дістала би на руки не менше півтора золотого (бо дітвори було не більше 200 душ; дорослих не рахуємо). Адже тих кілька цукорків, що їх давали дітям, не могли стільки коштувати, тим більше, що вони були страшенне поганенькі.

Зате скоро після того, кажуть, у Володимирі в теплім товаристві відбулася „своя" забава (вже без бідних дітей і заплаканих матерей). Гукали там „сто лят" чи „многая лета!", і в обороні рідного народу усердно нищили найбільшого його ворога — алькогольні напитки... **О—ко.**

„ОКРУГОВИЙ" ЗІЗД ВУО.

11 січня відбувся у Володимирі голосно розреклямований т. зв. „Округовий" зізд ВУО — Волинського укр. обєднання, — на котрий пп. Певний і Тележинський з Луцька позапрошували всіх, кого лише знали. Одначе разом зі всіми зігнаними на ту оказію почцівими-русинами зібралося всього коло 40 душ, в тім числі 4 священики на чолі з відомим о. Шероцьким, членом повітового комітету ББ. і опорою всіх хрунівських організацій. Одначе чогось посунуло на той „зізд" і кілька міщан з москвофільського табору (К. Туровича навіть обрали в президію на знак згоди між ВУО і москалями з РНО), а також кілька наших сватків. На зізді п. Певний „довго і нудно оповідав, що тепер без нього нічого вже на Волині не буде — ні „Просвіти", ні кооперативи, ні Церкви, ні банків, ні жіночих союзів; на все він буде давати перше свою апробату. Під кінець п. Певний „відповідав" на запитання. Присутні поцікавилися, яким чином посли-українці (бебеки) в соймі голосували проти внеску Укр. Парл. Репрезентації в справі трьох замкнених укр. ґімназій в Галичині? На це Петя спочатку спитав, чи ви напевно знаєте, що ми голосували проти українського внеску? Коли публика на це відповіла, що це вже цілий світ знає, — то Певний заявив, що він зі своїми гайдучками приніс українському народові багато більше користи, ніж тих три ґімназії (он як!) — з тому вони „з вищих міркувань" зробили й це нібито „на пользу" народові...

Н. К.

Економічний огляд.

Франція і польський тяжкий промисл.

На Гор. Шлеську в тяжкому промислі репрезентований головно американський і німецький капітал. Французький капітал був там досі заанґажований дуже незначно, а саме в державних копальнях, т. зв. „Скарбофермі", і то в 50 відс.

Тепер, — очевидно під впливом алярмів про дефіцитовість гут і копалень на Шлеську та надій на дешевий спосіб їх опанування, — заложено в Парижі акц. спілку „Сідерур" з капіталом 29 міл. фр. Її завданням є закупити деякі польські підприємства і їх експльоатувати. В першу чергу зацікавилась та спілка металевими промислом, точніше можливістю придбати акц. сп. „Гута Мира" („Фріденсгітте"), яка — як відомо — попала в платничі труднощі і є тепер під судовим надзором. Ця гута в часах доброї коньюнктури займала в загальній продукції Польщі 28 відс. в царині доменних (високих) печей (залізо) і 14.8 відс. в продукції сталі.

Польська преса, подаючи вістку про „Сідерур" із вдоволенням підкреслює, що капітал заприязненої Франції бодай частинно витисне з Гор. Шлеська капітал німецький.

Боротьба з безробіттям.

Важка проблема безробіття завдає чимало турбот урядам майже всіх держав Европи та Америки. Обмірковують різні способи, щоби величезній армії безробітних, що росте мов на дріжджах, дати якусь можливість праці й екзистенції. Крім вістей про всякі доривочні засоби для зменшення безробітного лиха, зустрічаємо в пресі теж вісти про пляни, які своєю сміливістю заслуговують на увагу.

Відомими є нпр. проекти німців, частинно вже зреалізовані, щоби поселити промисловий пролетаріят, який залишився без хліба, на ріллі. Це т. зв. внутрішня кольонізація. Та ще цікавішими є лянсовані в Парижі пляни будови кольосального каналу між Бордо і Нарбон, який мав би звязати Атлянтик з Середземним морем та скоротити дорогу, що досі йде через Ґібральтар на 2000—2600 км. Велике запотребування робітничих сил при будові каналу зменшилоб значно безробіття і то не тільки у Франції, але теж у Німеччині. Бо — як подає франц. преса — при реалізації цього ґрандіозного замислу не обійшлося би без видатної помочі німецького промислу, а це покликалоб у свою чергу велику скількість безробітних до фабричних варстатів.

В Австрії поважна спроба поборити безробіття виявилась у проекті закону, який саме міністр суспільної опіки вніс до парляменту і який виключає можливість подвійного заробіткування. Цей проект стрінув загальне одобрення. Нічого сумніватись, що в парляменті приймуть його.

Векселеві протести.

Згідно з остаточними підсумками допущено в Польщі мин. року до протесту векслі на загальну суму 1 мілярд 328 міліонів зол. Замітне, що в р. 1930, який був дещо кращий від 1931 року, протестів було більше на 38.388 золотих.

Консумція цукру паде.

Не вважаючи на численні заклики, поміщувані на прилюдних місцях про те, що „цукор кріпить", споживання його в Польщі постійно меншає. У І-му кварталі цьогорічної кампанії (жовтень-грудень) продано на внутрішньому ринку всього 73.888 тон, себто на 14.421 тон менше, ніж у тому часі в 1930-31 році, а на 12.883 тон менше, ніж у 1929-30 році.

Тепер спеціальна комісія цукрової пропаганди розписала конкурс на пропаґандові афіші. Нагороди визначені в числі 6 від 1200 до 250 зол.

Споживання цукру меншає зрештою на цілому світі. Міжнародні цукрові біржі занотували в січні нову поважну знижку цін.

Валютові реформи.

В Німеччині обмірковують різні пляни боротьби з крізою, між іншим теж шляхом інфляції. Центральний уряд устами міністра фінансів заповів наразі таємничо, що — мовляв — готовиться „щось нове" у цій ділянці, а всякі валютові специ проголошують спасенні проекти валютової реформи. Прилюдна опінія, з виїмком великих земельних власників і великих промисловців, ставиться ворожо до інфляційних затій.

Німеччина як експортер і продуцент.

Надвижка заграничного обороту Німеччини (по відкиненню репараційних достав, які у наслідку мораторії Гувера були на 314 міл. марок менші ніж в 1930 р.) зросла в 1931 р. з кругло 1.100 міл. на 2.567 міл., отже майже на 2 і пів разів. Тим вона здобула рекордове місце як експортер світа, залишаючи за собою Америку, якої вивіз зменшився у порівнанню з попереднім роком на 2/5.

Зате продукція в Німеччині значно впала в минулому році. Ще в 1928 р. стояла вона на другому місці світової продукції після Сполучених Держав Америки (12 відс.), а в 1931 р. перейшла на четверте місце (9 відс.). Випередили її СССР. і Анґлія.

Ґдиня в 1931 р.

Товарові обороти цього новотвору з кожним роком зростають. Тоді, коли ще в 1929 р. участь Ґдині в заграничній торговлі Польщі виносила 10.8 відс., а в 1930 році — 15 відс., то в 1931 р. піднеслась вона до 25 відсотків, осягаючи 5.3 міл. тон. Отже четвертина товарообміну Польщі зі світом йде через Ґдиню. Її роля в біжучому році мабуть піднесеться ще більше з уваги на спеціяльні митні полекші при імпорті. Пишемо „мабуть", бо з другої сторони не сприяє її подекуди вуглева коньюнктура, як теж важка ситуація в шлеській металюрґії.

Боротьба за заробітки на Шлеську.

Міністр праці ген. Губіцький затвердив постанову арбітражної комісії з 25. січня про важність дотеперішніх заробітків у гутах до 31. березня ц. р. Він акцептував теж постанову надзвичайної арбітражної комісії про редукцію гірничих заробітків на 8 відс. від 1. лютого ц. р. Тепер робітникам не залишається хіба ніщо інше, як справді виконати свою погрозу і проголосити генер. страйк або погодитись з долею. Це останнє — більш імовірне.

В. Н-вич.

Чи разом нам святкувати?

(Голос у дискусії.)

Це питання вже має свою літературу. Та тут не йде питання про заведення григоріянського календаря замість юліянського в громадянському житті, бо це вже давно сталося, лише про зрівнання свят. Минули ті часи, коли ми вважали малим ренеґацтвом, як хто, пишучи листа, не навів би дати на основі руського календаря або самого або попри дату григоріянську, одну або другу в скобках. Таксамо і редакція часопису, колиб не виписала подвійної дати, лиш григоріянську, попала би була в підозріння польської інтриґи.

Тепер уже про це не говориться, бо само життя наказало нам про такі дрібнички забути. І нині не знайдеш ні одного, хоч би найстаршого українця, котрий би не закинув подвійного датування.

Отож про зрівнання календарів у громадському житті нема що й говорити. Тепер іде справа про зрівнання свят обох календарів на один день. Про це йде дискусія вже не віднині. І тепер наведено в „Ділі" різні арґументи за і проти тої реформи. Не всім із них можна признати рацію.

Поперед усього мусимо рахуватися з тим, що ми, визнавці східного обряду, придержуємося юліянського календаря від прийняття християнства. Зміну календаря під оглядом свят багато визнавців нашої гр.-кат. церкви вважатиме за *догматичний гріх* і ніяк на це не погодиться.

Ми не маємо своєї держави, де ми моглиб кому приказувати і мали в руках екзекутиву змусити когось послухати. Все залежить від доброї волі, а на це треба багато часу, щоб усіх переконати до добровільної заміни календаря.

Отож вийшло би між нами, визнавцями одної церкви, ще одно роздвоєння: одні святкували би по старому, інші по новому календарю. З того витворилось би в нашій гр.-кат. церкві два обряди. Прийшло би до того, що одно село запрошувало би друге село до себе на свята на основі того самого обряду, але в іншому дні.

А могло би статися те саме навіть в одній парохії, що одні святкувалиб по прадідному, а інші „по польськи". Але тоді певно одні других не запрошували би, бо в церкві був би роздор і ворожнеча. Ортодокси, що їх так назву, вважати будуть таке відступство за свого роду апостазію від предківських звичаїв і рідної церкви.

Отож до погубної партійницької та сектанської ворожнечі прибула би й календарська. Чи не булоб цього трохи за багато на наші виснажені сили?

Не пора! Лишім це до кращого часу, коли вже вичихаємося зовсім з повоєнного чаду. Лишім це й далі, так як є, і коли ми впродовж тисячі літ з причинком не повмирали від юліянського календаря, то з того й тепер нам нічого не станеться. А хто знає, що воно небавком може статися? Може цивілізований світ небавком прийде до розуму і видумає якусь путню реформу обох, а краще сказати усіх на світі календарів, бо нашим християнським обом чогось недостає до їх совершенности. Треба від часу до часу щось добавити або відірвати, щоби зрівноважити тереси.

А коли це станеться, тоді і свята будуть устійнені і ніхто про це не буде перечитись.

Підождімо!

Д-р Андрій Чайковський.

АМЕРИКАНСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ В ШАНГАЮ.

ПАРИЖ, 2. II. ПАТ. Агенція Індо-Пасіфік повідомляє зі Шангаю: Майор Бовер, командант американських збройних сил у міжнародній концесії, сказав, що стрілятиме до кожного відділу, без огляду на його національність, який зі зброєю або й без неї хотів би війти до міжнародньої концесії.

ВАШИНГТОН, 2. II. ПАТ. Із Манілі вислали до Шангаю 31. полк і ок. 1000 морських стрільців. Зєд. Держави мають тепер у Шангаї ок. 2.800 людей.

ЯПОНСЬКА ЖЕРТВЕННІСТЬ.

МОСКВА, 1. II. ПАТ. Японський уряд вназначнував 21 міл. ен, щоби покрити ост. видатки. Цю суму дістануть поза бюджетом із внутр. пожички.

800 ВОЯКІВ ДЛЯ ШАНГАЮ.

ШАНГАЙ, 1. І. ПАТ. Англійський кружляк, яким привезли 800 вояків, покинув Гон-Кон і відплинув до Шангаю. Інші воєнні кораблі готові до відпливу.

ДЕ НАЙБІЛЬША НЕБЕЗПЕКА?

ПАРИЖ, 2. II. ПАТ. Соціялістичний „Популер“ твердить,що тепер найбільшою небезпекою конфлікту на Д. Сході є загроза війни між СРСР. і Японією.

ОСТАННІ ВІСТИ

ОТВОРЕННЯ РОЗЗБРОЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЖЕНЕВА. 2. II. ПАТ. Нині у вівторок, отворили роззбройну конференцію. Перше засідання зайняла промова голови конференції Гендерсона й іменування верифікаційної комісії, регуляміновой та петиційної. Найважніша регулямінова. В ній заступлені всі великі держави.

Гендерсон м. ін. сказав, що на вступі мусить згадати про трагічний факт, що саме в хвилині, коли отвирають конференцію, якої завданням прийняти нові засоби для вдержання мира, на Д. Сході положення дуже грізне. Бесідник візвав усіх сиґнатарів пакту Ліґи та паризького, щоби берегли його пошанування. Завдання конференції таке: 1) переведення видатного зменшення й обмеження зброєнь, 2) запевнення, що конвенція не помине ніякої катеґорії зброєнь, 3) запевнення безперервности праці над роззброєнням так, що порішать відбувати анальог. конференції в коротких відступах часу. Несправедливо є думати, що зброєння запевнять безпеку. Опісля Гендерсон обговорив зброєння за 11 мин. літ. Обговорив проект конвенції та сказав, що конференція може розглянути усякі інші предложення. Вкінці обговорив звязок між роззброєнням і господарською кризою. Тягар зброєння та попередня війна це одна з головних причин кризи, бо спричинює недостачі бюдж. рівноваги держав. Видатки на зброєння 61 держав виносять 4 міліярди дол. річно. Фіяско конференції малоб страшні наслідки. Візвав конференцію почати працю з переконанням, що може завдяки ідеям і рішенням, які ухвалять, доведуть нарід до обіцяної землі. Вкінці Гендерсон підкреслив справу рівности в зброєннях і піддержав німецькі тези.

Конфлікт Гендерсона з Дрюмондом.

БЕРЛІН, 2. II. ПАТ. З Женеви повідомляють, що дійшло до ріжниці думок з Гендерсоном і ген. секр. Ліґи Дрюмондом. Гендерсон в inавґураційній промові хотів зазначити, що невдача роззбройної конференції булаб повною катастрофою для Ліґи Націй. Дрюмонд запротестував проти того уступу і Гендерсон згодився на іншу редакцію промови, опрацьовану Дрюмондом.

Спортові висліди.

ГАКІВКА.

Чернівці. Україна—Довбуш 7:0.
Чернівці. Україна—Макабі 2:0.
Чернівці. Драгош Вода—Україна 1:0.
Львів. Погонь—КТГ 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).
Перемишль. Погонь II.—Чувай 0:0.
Перемишль. Погонь II.—Польонія 2:8 (0:3, 1:2, 1:3).

ЗИМОВА ОЛІМПІЯДА ТАКИ ВІДБУДЕТЬСЯ.

Після кількох теплих днів температура значно обнизилася, тому ігрища в Лейк Плейсід таки відбудуться.

НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ ЛІҐИ.

ЖЕНЕВА. 2. II. У вівторок скликали надзв. засідання Ради Л. Н. Головував фр. міністр війни Тардіє в заступстві хорого Поль Бонкура. Делегат Англії Томас відчитав заяву В. Британії. В заяві сказано, що годі дальше позволити на таке положення на Д. Сході, де йде правильна війна, хоч того слова там не сказали. Тому уряди В. Британії та Зл. Держав постановили, щоби їх амбасадори в Токіо та Нанкіні знову інтервеніювали, аби ті держави зупинили воєнну акцію; щоб в Шангаю створити невтр. стрефу, з якої забралиб китайські та японські війська, а занялиб її міжнар. війська; візвати до негайного навязання переговорів і полагоди конфлікту згідно з пактом Ліґи та паризьким. Заступники Франції та Італії заявили, що їх уряди прилучилися до демаршу В. Британії.

НОВІ БОЇ В ШАНГАЮ.

Японці почали острілювати тяжкими гарматами китайські становища на півн. схх. від двірця в Чапеї. Китайці могли стріляти лише з моздірів на 2.000 м. Після артил. приготування яп. стрільці пішли до наступу, та їх відперли. Китайці вдержалися на своїх становищах. Висіло 450 яп. стрільців і так їх десант зріс до 5.000 людей.

ПОМЕР Б. ВОЄВОДА ҐРАБОВСЬКИЙ.

У Львові помер на 64 році життя бувший львівський воєвода Каз. Ґрабовський. Воєводою був від 1920—24 р.

АРЕШТУВАННЯ.

Польські джерела повідомляють, що на приказ рогатинської поліції арештували в Луцьку Вас. Паламаря і відставили його до Рогатина.

——o——

Загальні Збори Народньої Орґанізації

українців міста Львова.

В неділю дня 31. січня ц. р. відбулися в салі „Української Бесіди“ у Львові при вул. Рутовського 22. Загальні Збори Осередньої Народньої Орґанізації українців м. Львова. Присутніх понад 100 членів Осередньої і дільницевих старшин. Проводив голова Нар. Орг. **Амброз Березовський,** секретарював секр. Володимир Баран.

Реферат про наше сучасне політичне положення виголосив сен. **Ю. Павликовський, —** а господарський інж. **М. Творидло.** Глибоко обдумані і гарно виголошені реферати нагородили присутні грімкими оплесками та розвинули над ними річеву і оживлену дискусію.

Після дискусії і звітів уділено абсолюторії уступаючій Старшині та вибрано нову з головою А. Березовським на чолі.

——o——

З орґанізаційного життя Союзу Українських Адвокатів.

Сходини делеґатури С.У.А. в Самборі.

Дня 31/I 1932 р. відбулися сходини членів делеґатур Самбора і Дрогобича в Українській Бесіді в Самборі. Сходини розпочалися прилюдним відчитом д-ра Маріяна Глушкевича, якому крім членів С.У.А. прислухалися судді з віцепрезидентом, прокуратори, адвокати жиди і правники інших дикастерій. В год. 12. відкрив сходини делегат д-р В. Гуркевич і уділив голосу д-рові Глушкевичові, який виголосив незвичайно гарний, науковий реферат п. з. „Завдання адвоката в світлі закону і етики“; присутні вислухали його з великим зацікавленням. Після реферату д-ра Глушкевича остали лише члени С.У.А. і розпочалися сходини делеґатур. Головою сходин вибрано д-ра Ільницького, адвоката з Дрогобича, заступником д-ра Пеленського, адвоката з Комарна, секретарем д-ра Максимчука, адвоката зі Старого Самбора. Звіт з діяльности делеґатури в Самборі здав делеґат тов. д-р Гуркевич, звіт з діяльности делеґатури у Дрогобичі делеґат д-р Блажкевич, а потім розвинулася дуже оживлена дискусія, чи звинути делеґатуру в Дрогобичі і прилучити її до Самбора, чи залишити. Ухвалено не звивати і залишити її як самостійну делеґатуру. Делеґатом на Самбір вибрано знову тов. Гуркевича, секретарем д-ра Рабія. Реферат про „Завдання С.У.А. і працю в делеґатурі“ реферував д-р Лев Ганкевич; після реферату розвинулася дуже оживлена дискусія, яка протягнулася до пізного вечора. На сходинах були присутні: т-і зі Самбора і Дрогобича, Старого Самбора, з Комарна і адвокатські конціпієнти зі Самбора, від Головного Виділу С.У.А. у Львові були: д-р Маріян Глушкевич і д-р Лев Ганкевич.

Реформа шкільництва в Румунії.

Румунський міністр народньої освіти і президент міністрів проф. Н. Йорґа предложив парляментові законопроект про початкову науку. Крім інших новин заводить цей проект зміну у учительського складу початкових шкіл. Мають бути двоякого роду вчителі: вчителі й народні професори. Народніх професорів будуть іменувати лише з кандидатів, які викажуться, що здобули диплом ліценци мов і фільософії або ліценци наук одного з краєвих або заграничних факультетів. Спроміж народніх професорів будуть рекрутуватися виключно підревізори, ревізори й директори народніх шкіл. Народні професори це найвищий ступінь в орґанізації народньої школи. Теперішні учителі II. і I. ступня, як інститутори задержують свій титул і ступінь.

Злочин у Ферескулі.

(Кореспонденція з краю.)

Дня 16. січня ц. р. опублікувало „Діло“, а також інші часописи вістку, що вечором 27. грудня м. р. напали невикриті досі опришки на пароха Ферескулі о. Ст. Антимовича, ранили його смертельно топорами в голову, зрабували 20.000 зол. готівки й утікли. Кілька днів пізніше о. Антимович помер. Гроші були приготовані на будову церкви.

Отся жахлива відомість є новим (щоби так останнім!?) доказом на те, як то навіть інтеліґентні і старші люди не вміють переховувати готівки, і переховуючи її в наївний спосіб, волять наразитися на рабунок, каліцтво, а навіть на втрату життя, ніж зложити їх в економічній установі, до якої мають довіря.

Якби ці гроші були зложені в банку, певно не булоб дійшло до такого нападу, бо й пощо булоб кому потрібне життя невинного пароха? Опришкам залежало на грошах, які небіщик мав сховані у традиційнім мішочку на грудях.

Ці гроші, зложені в касі чи банку, принеслиби в одному році 1.400—1.600 зол. прибутку титулом відсотків. Думаю, що таким прибутком не можна погорджувати навіть тоді, коли гроші є призначені на будову церкви. Банк у свою чергу був би виновзичив ці гроші за добрим забезпеченням і не одному вони принесли би значну поміч.

А так — сталося нещастя, пропало життя корисної людини і пропала велика готівка, зібрана певно з немалим трудом, а коли зловлять опришків прийде нова жертва — життя трьох людей.

Тут слід ще звернути увагу на одну обставину. Покійний о. Антимович переховував у себе парохіяльний гріш — отже публичний, з якого мав обовязок вирахуватися перед церковним комітетом та своїми духовними властями. З цієї причини не тільки о. парох був відповідальний за цілість готівки. Про ці гроші мусіли знати члени парохії, мусів знати о. декан покійного, повинен був знати також епископський ординаріят і справді дивно, чому ніхто з тих чинників не наказав Покійному зложити гроші в банку а годився, щоби о. парох переховував їх в такий спосіб у себе і наражував себе на напад і гроші на запропащення.

Страшна це наука, але треба її сприйняти до відома і використати для себе і для народу.

Не тримаймо своїх, а тим більше чужих або публичних грошей у себе, а складаймо в кредитових і щадничих установах навіть невеличкими пайками. (Гроші можна переслати почтою).

Церковні чинники повинніб порадити парохам не задержувати грошей у скарбонах або у себе, а складати їх у кредитових кооперативах чи банкам і поручити деканам, щоби цього пильнували. Наші економічні установи повинні старатися заслужити на ще більше довіря широкого загалу і так поступати, щоби зєднувати для себе щораз то більше вкладчиків і грошей.

Всім треба памятати, що гріш є тільки тоді корисний, коли постійно находиться в обороті.

Б. В.

——o——

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. 792—?

— **Недуга Юліяна Романчука.** Від кількох днів, як довідуємося, занедужав сеніор наших громадських діячів, президент Юліян Романчук. Цього року в лютому кінчить през. Юл. Романчук 90 літ життя, тому не диво, що у львівських громадських колах помітне поважне занепокоєння цією недугою.

— Інспектор РСУК Л. Кобилянський на волі. 28 січня ц. р. за кавцією 1000 зол. вийшов із луцької тюрми інсп. РСУК Л. Кобилянський, після 40 днів увязнення.

— З життя українських ремісників. В неділю 31. січня ц. р. в 12 год. полудня виголосив ред. В. Целевич при повній салі „Зорі" (Вірменська 25) цікавий для нашого ремісництва реферат на тему: „З життя нашого ремісництва в Америці". Реферат викликав оживлену дискусію, яку покінчено щойно коло 3. год. пополудні.

— **Спеціяліст** недуг жіночих, положничих і оператор **д-р Кость Воєвідка,** Станиславів, Липова 1. виїхав з науковою метою за границю і вернеться в першій половині березня ц. р.

— **Новий влом до крамниці „Народної Торговлі".** До крамниці „Народньої Торговлі" у Львові при вул. Більчевського вломилися передучора невідомі злочинці та забрали товару на яких 500 зол. Видно, що також, як у крамниці „Н. Торг." при вул. Личаківській, не мали часу на те, щоби винести більше, бо хтось їм перешкодив передчасно у їхній „роботі".

— Українські песи на московських сценах. Після премієри „Патетичної сонати" М. Куліша в Москві найшов і другий український драматург дорогу до московської сцени. Ось на днях відбулася в Другому Мистецькому Театрі в Москві премієра драми Микитенка з життя шахтярів п. з. „Справа чести", в якій змальовано наступ соціялізму у тяжкому промислі. В песі виступає між ін. німецька робітнича ґрупа, представлена доволі карикатурно.

— Виставка конкурсових світлин фірми „Кодак". В салях Міського Промислового Музею у Львові відкрили виставку світлин, нагороджених на міжнародньому конкурсі америк. фірми „Кодак". Виставка з 300 експонатів, цікава вже хочби тому, що бачимо на ній світлини з ріжних країн та маємо змогу відбути, що так скажемо, подорож довкруги світу. Конкурс був зааранжований справді по американськи, роздали величезну скількість нагород. Знимці, яка одержала першу ціну, признали премію 10.000 долярів. Інж. Дедерко, який приїхав з виставкою до Варшави, заповів цикль викладів, які певно буде цікаво послухати всім тим, що займаються фотографічним спортом. І.

— Священик, що не береже прав рідної мови. Попало нам у руки з березівського повіту цікаве письмо: „Do Szanownego Urzędu gminnego w Niewistce. Na szanowne pismo z dnia 21/12 1931 donosi się, że akt śmierci Józefa Sawczaka nie jest wpisany w księgach metrykalnych parafji Izdebskiej — możliwie, że wyżej wspomniany został pochowany w parafji łacińskiej w Nozdrcu. — Gr.-k. Urząd parafjalny. Izdebki, d. 27. grudnia 1931. Ks. Orest Kałużniacki, proboszcz." — А се-ж таки наш українець, о. Орест Калужняцький, душпастир і провідник своїх парохіян. Тай не за Краковом Невістка, а таки прилучена громада до парохії Іздебки. І не сотрудник о. Орест Калужняцький, а старший парох, ще й днинівський заступник декана, бездітний вдовець, людина зовсім незалежна...

— **Преса й Наполеон.** Коли переглянути кілька чисел париського „Монітора" з часів після втечі Наполеона з Ельби, можна побачити, як відбиваються життеві прояви у пресі. Вистане зазначити самі наголовки статтей за чергою: „Людоїд покинув свою печеру", „Опир-пявка з Корсики причалив у заливі Юан", „Тигр приїхав до Ґай", „Потвора переночувала у Ґренобль", „Тиран переїхав через Ліон", „Самозванця бачили у віддаленні 60 миль від столиці", „Бонапарте йде велитенськими кроками, але ніколи не добуде Парижа", „Цісар приїхав до Фонтенеблю", „Найясніший Пан вчора разом із своїм вірним почотом віхав святочно до Туілаерів".

— **Більшовицький корабель у Гамбурзі й поліція.** Гамбурська політична поліція на приказ прокуратора слідкувала за більшовицьким кораблем „Сибір", що стояв на якорі у пристані Гамбурга й мав за кілька днів виїхати до Ленінграду. Поліція підозрівала, що на кораблі хоче втекти на Радянщину комуніст Доенко, якого пошукували (після втечі з тюрми) за вбивство поліційного службовика. Поліцаї завважили, що човно підплило в ночі до корабля й одного чоловіка приняли на чердак. Річна поліція придержала човно та арештувала одного комуніста й одного більшовицького моряка. Це все було в ночі; рано 30 поліцаів підійшло до корабля „Сибір" та показавши наказ прокуратора перевело ревізію корабля. Пошукуваного комуніста поліція не знайшла, але винесла зате багато „дипльоматичної почти", заадресованої до Комінтерну — без печаток консуляту. Опісля виявилося, що про необережність із арештування двох осіб з човна довідалася залога корабля „Сибір" і більшовицький консулят. Тому „подорожного" висадили на беріг не в Ленінграді, але ще в Гамбурзі, заки поліція прийшла ревідувати корабель.

— **Жінка-поліцай у футрі за 190.000 долярів.** Американські феміністки, які завжди впевняли, що лише жінки можуть без найменших прогріхів перебувати на кожному становищі, тепер у розпуці. Нюйорські крамниці подали в суд скаргу на керманича жіночої поліції на одному передмісті Ню-Йорку Корнелію Гопкінс за довги 630.000 долярів. Жінка-поліцай обдовжилася так за одяги, обуву, косметики та футра. Купила вона собі футро з соболів за 192.500 долярів — та не вирівняла рахунку й це стало початком злих наслідків її легкодушности.

—o—

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ.

о. К. Бжуховський, Прудентополіс, Бразилія: Лист ми одержали, дуже дякуємо за ласкавий труд і розшуки.

—o—

З концертової салі.

Вечір історичних дум та народніх пісень.

1. II. ц. р. відбувся вечір українських дум і народніх пісень. Виконували: Мих. Островерха — тенор, п-і Стефа Пшеничкова — фортепяновий дострій та Вол. Шуль — бандура.

Островерха — це голосово хоч і слабий, та культурний співак. Голос приємний для вуха, вкрадчивий. Ідея концерту добра, та для цього треба багато більше, як приємного милозвучного голосу. Деякі з виконуваних пісень — прекрасні з мельодійного боку. Зате „гармонізації" деяких пісень — це дивогляди, які просто ображують вухо. Дуже втомляло таке саме виконання кількох строфок тої самої пісні підряд, а підбір подібних настроєм пісень (у більшости!) дотомлював до-решти слухачів своєю одноманітністю. А шкода! Бо Островерха міг би і своїми голосовими даними дуже приблизитись до повноти мистецького викону.

Та для цього треба п. Островерсі не тільки відповідних творів, але й відповідного акомпаніятора. П-і Пшеничкова дуже совісно поставилась до своєї задачі як акомпаніяторки, але її техніка гри (збір музично-виразових засобів — не біглість!) не вистарчала вповні для піддтримки співака у його відтворчих інтенціях. Та ще треба п. Островерсі „почуття відповідальности перед ідеалом мистецтва (нині вже й перед нашою публикою!) — і не виступати разом з бандуристом в роді п. Шуля. Поминаю комічність появи козацьких шараварів, з широчезним червоним „поясом", закінченим дешевенькими золотими френзельками, на тлі „модерного концертового **Bösendorfer**-а і поруч з фраком п. Островерхи. Цей останній не повинен був допустити до того, щоб **нині** замучувано слухача слуханням „творчости", основаної в більшости на **двох** акордах (тоніки і домінанти) музичного-малолітнього дилетанта. Я повний пошани для бандури як нашого національного інструменту, хоч це і примітивний інструмент щодо музичних можливостей, як кожний нехроматичний інструмент. Але і з цього інструменту можна добути багато мистецьких настроїв. Часом навіть таких настроїв, яких не можна добути ніяким іншим інструментом, як це робили Хоткевич і Ємець, та щоби це зробити, треба бути дійсно мистцем.

Нема у нас творів, писаних для бандури і тому кожному бандуристові приходиться бути рівночасно трохи композитором або хоч аранжером для даного інструменту. Щоби-ж компонувати, треба багато знати і вміти і то тимбільше, чим менше виразових можливостей дає інструмент, для якого компонуємо, — як це є з бандурою. Тому щиро раджу п. Шулеві, як людині безперечно музично спосібній, узятись за поважну студію музики і принайменше елементів музичної творчости, щоби подібними „творами", як нині, не компромітувати „бандури і не вводити в блуд публики, яка — як на нинішні часи — явилась доволі численно і була дуже терпелива й поблажлива. **Р. Отсен.**

На господарські теми.

Інформації у справі пасічництва.

(Під увагу всіх організацій, інституцій, видавців та інших).

Маючи на увазі інтереси пасічників, а також часті запити заінтересованих членів наших господарських установ у справах пасічництва, подаємо на цьому місці декілька інформацій у цих справах.

1. Які українські організації пасічників є у нас?

а) Пасічницька Кооператива „Рій", Львів, вул. Бляхарська 20. Уділ 5 зол., вписове 1 зол. — Веде продаж вуликів, бджіл, роїв, вощини, воску і меду та ріжного приладдя до пасіки. — Видає денатурований цукор для бджіл. — Купує: мід, віск, насіння рослин медодайних.

б) Пасічницька Секція при Т-ві „Сільський Господар" у Львові, вул. Зіморовича 20, (членська вкладка 1 зол. як для члена „Сільського Господаря"). В е д е: культурно-освітню пасічницьку роботу, курси, лекції, збори, поради. В и д а є: місячник для пасічників „УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК", річна передплата 6 зол.; книжочки по пасічництву і т. д.

Які книжки по пасічництву можна дістати в Секції?

1. Підручник пасічництва — О. В. Пилипчука, зол. 6.—; 2. Поступове пасічництво — С. Архипенко, зол. 7.—; 3. Пасіка — О. М. Михалевича, зол. 1.25; 4. Медодайні рослини — М. Боровського, зол. 2.—; 5. Як зробити соломяний вулик — М. Боровського, зол. 0.45. — Всі ці книжки можна дістати і в Кооперативі „Рій".

Як і де діставати цукру для бджіл?

Цукор для бджіл видає своїм членам Кооператива „Рій", Львів, Бляхарська ч. 20. — Щоби одержати цукор, треба: взяти посвідку від громадського уряду на кількість пнів пасіки, бути членом Кооперативи „Рій" і передплатником часопису „Український Пасічник". На кожний пень видається лише по 2 кг. цукру, в ціні до 50 грошів за 1 кг. Цукор цей є заничищений піском і трачинням (8%); вага заничищення не враховується до ваги цукру і ціни (прим. 108 кг. цукру коштує около 50 зол.).

Чи мають право брати з пасіки податок?

Досі в законах Польщі не має точних вказівок про податок з пасіки. А тому по старим законам російським і австрійським — ніяких податків з пасіки брати не вільно. — Помилково, часом, адміністраційні власти зараховують пасіку до загального доходу з господарства і вираховують податок. Але на це треба вносити рекурс до відповідних властей. — Докладні інформації в тій справі може подати Пасічницька Секція „Сільського Господаря", Львів, Зіморовича 20.

У всіх інших, чисто фахових пасічницьких справах — докладні інформації для інтересентів дає: як Пасічницька Секція „Сільського Господаря", так і Кооператива „Рій" у Львові.

В усіх торговельних справах пасічників треба звертатися до Кооперативи „Рій", Львів, Бляхарська 20, яка має відповідні катальоги і пасічницькі цінники.

—o—

Куток мови.

„Записки Наук. Тов. ім. Шевченка" том CLI. Праці історично-фільософічної секції.

„Діткнусь питання", зам. торкнусь; „протиріччя" (рос.) зам. суперечність, „мало свої компліковані (поль.) наслідки" зам. складні (на всякий випадок треба би „скомпліковані", бо коли це були наслідки то вже не повторялись); „більш первісне" (рос.) зам. первісніше; „з'осібна з апострофом ніхто ніколи й ніде не писав; „посідав (!) державний сприт" (поль.) зам. мав, визначувався; „ряд дразливих фактів виникаючих (!) із непорозумінь", зам. чимало... фактів, які були наслідком; „непокої" (поль.) зам. заворушення; „мусіли удаватися (поль.) до Кракова", зам. звертатися, їхати; „при своєму вписові (!) до університету" зам. вписі; „обняв (поль.) престіл" зам. засів на престолі; „характерні (рос.) відомости", зам. характеристичні; „протирічать (рос.), зам. суперечать; „вістку що відношенню до гетьмана", зам. про відношення, щодо; „злишний" (рос.) зам. зайвий. „яка була причина ужиття імени" (поль.) зам. що вжили; „було виготовлено новий вівтар" (рос.) зам. зладили новий вівтар; „тому й не думано про пересунення кордону", зам. й не думали пересувати кордон.

Дописи.

ПІДЛІСКИ МАЛІ, ПОВ. ЛЬВІВ. **(Митарства при конскрипції).** Наперед переводили у нас перепис в присілку Обидра, де посписували 3 неприсутніх господарів. Потім прийшли до Підлісок Малих з польськими друками і списували. В одній хаті мешкав тесть Теодор Фільовський і зять Петро Хомяк. Тесть підписав польську листу, а зять не хотів підписати. За те грозили йому пів роком арешту або 500 зол. кари. Далі прийшли до Андрія Максимового і коли Максимів зажадав українських друків, переписні комісарі казали, що окружний комісар не дав їм українських друків. Так переписували населення на польських друках. Колиж на другий день приїхав окружний комісар п. Мадейський до села, люди звернулися до нього за українськими друками. На це він заявив, що по українські друки треба післати до Львова, де вони є. Максимів Володимир поїхав до Львова і привіз українські друки. Населення домагалося, щоби польські друки, виповнені попереднього дня, переписати на українські. Треба замітити, що біднiше населення постояло все за права української мови, а богатші господарі, як Максимів Гриць (заступник війта), Іван Мацех і інші підписували і дальше польські друки.

СЕЛО ТЯПЧЕ, ПОВ. ДОЛИНА. **(З конскрипційних зловживань).** На воловій шкурі не списав би того, що діялося в селі Тяпче підчас цьогорічної конскрипції. Про таємницю перепису, яка є, здається, одною з основ закону про спис, нема що й думати. Невимовний жаль стискає серце, коли згадати все те, що у нас діялося. Зокрема диктатор війтуньо (Василь Диндик) робив, що йому подобалося. До помочі переписним комісарям надав людину, яка не представляє ніякої вартости. Були випадки, де крім комісаря і його помічника (доданого війтом) ходили до хати війт і постерунковий. Цей випадок зайшов м. ін. у Магди Щеглюк. Можна собі уявити, як вона, не вміючи ні читати, ні писати, чулася серед тих чотирьох „володарів". Та проте та неписьменна жінка на запит, якою мовою говорить, відповіла, що українською. Виказалося опісля, що в рубриці таки зробили її „рускою". На її домагання, щоби це змінити, наш війтуньо накинувся на неї ріжними нецензурними словами, називаючи її зрадницею та грозячи, що запакує її до криміналу. З початку комісарем меновано місцевого учителя, та зараз на другий день його „зредуковано", здається, через якийсь донос. Та це довга історія, якщо хотітиб усе описати. На його місце приїхав новий комісар і щойно тепер почалися неімовірні зловживання. Цей комісар (ученик лісової школи з Болехова) не узнавав взагалі рубрики, де згадується про матірню мову. Це може явно і зі свідками посвідчити прим. Василь Долішний с. Івана ч. 150. Зноваж у господаря Василя Валькова не виповнено рубрик про мову дотично дітей. Він може рівнож це посвідчити. У господарів Василя Долішного ч. 42, Василя Владики й інших, не зважаючи на їх рішучі домагання, щоби як матірню мову вписати їм мову українську, не виконано їх заяв. Це саме зайшло у Василя Рака. Згадані лист не підписали. Страшили людей в ріжний спосіб. Вимагали у них військових книжок і на основі цього, що в книжечках є матірня мова „руська", хотів комісар переписати це до переписного аркуша. Та й це не довелось. Слід згадати ще один випадок. Селянин Олекса Дила вимагав від попереднього комісаря (учителя), щоби листу виповнювати в українській мові. Згідно з законом попередній комісар (учитель) сповнив його домагання (за що, здається, його „здеградували"). Та не пішло воно „плазом". Прийшов новий комісар. Почали я доходження і допити. Цілих 4 дні гостила у вище згаданого господаря поліція, повторяючи в одно ті самі питання: „Чи попередній комісар не намовляв вас, як ви маєте писатись?" Кінець-кінців вимусили на нім підписати листу, виповнену таки в польській мові.

СКОЛЄ. **(Заг. Збір філії „Просвіти". — Куди ми йдемо?).** В дні 29. І. ц. р. відбувся в Сколім Заг. Збір філії Т-ва „Просвіта". Попередній Заг. Збір з 8. XII. 1931 р. уневажнив Гол. Виділ тому, що в голосуванні брало участь багато нечленів. Заг. Збір, назначений на 12 год. зачався щойно в год. 13.30 тому, що нечлени, які й тепер явилися у великій кількості, не дали себе переконати, що вони, як зрештою в кожній організації, не мають права вирішувати справ, звязаних з просвітянською організацією. Численні відпоручники читалень, священики і селяни, які милями йшли з далеких, гірських сіл, аби виконати свій обовязок та чогось навчитися, зі збентеженням і сумом слухали реву і криків нечленів (майже виключно скільщан), серед яких, це треба з прикрістю зазначити, перід вели жінки. Усунути нечленів зі салі було фізично неможливо, добровільно вийти зі салі не хотіли. На відложення Заг. Збору не погодилися відпоручники і члени з повіту, які заявили, що третій раз на Збори не прийдуть. Заг. Збір тревав майже 6 годин. У дискусії над звідомленням підношено дрібничкові закиди, що мали на меті здискредитувати уступаючий Виділ; ті закиди по виясненню (з документами в руках) показалися цілком необоснованими. Не помогали вияснення виділових і голови Провірної Комісії. Впродовж цілого Збору виступала душа анархіста, який не визнає порядку, ні примітивної громадянської дисципліни й авторитету, хоче все валити і поставити на свому. Не благородне суперництво в освітній праці, але особисте ворогування пхало ріжних людців на такий хиткий шлях. І тому влучно заявив відпоручник читальні в Синевідську Вижнім, дуже свідомий селянин п. Матисякевич, що селяни вернуть домів з дуже прикрим враженням і дуже зле робить інтелігенція, коли вчить їх таких річей. Склад новообраного Виділу дає запоруку, що праця філії піде далі в цьому темпі, що досі, а час переконає невдоволених, як страшенне вони помиляються.

СТРІЛИСЬКА НОВІ. **(З діяльности амат. гуртка при читальні „Просвіти").** В дні Богоявлення відбулася у нас вистава амат. гуртка при чит. „Просвіти" під проводом режисера п. Міши Дороша. Ставили Тобочного „Мати-наймичка", драму на чотири дії. В перервах грала місцева орхестра. Вистава незвичайно вдалася, всі білети випродано, саля була битком заповнена. Крім п-и Наталки Мацьківної та пп. Міши Дороша й Івана Баковського слід відмітити ще гру Костя Дороша, Ядвоні Мелех, Катерини Гельнер, Івана Мелеха, Гасі Мацьківної і Стефки Верес. Замітимо, що амат. гурток в Стрілиськах Нових дав у мин. році кілька вдатних вистав, а саме під проводом режисера п. Миколи Лебедя: „Куму Марту", „Шибеника", в дні Великих Поминків першого дня Зелених Свят „Софію Галечко" і „Воєнну любов", а в часі шкільних ферій „Трійку гільтаїв". Під проводом режисера п. Івана Баковського ставили „Потерчука", „Перешкоду" і „Чорт не жінка". Тепер гурток приготовляється до нових виступів.

ТУРКА Н. СТ. **(Повітове свято „Просвіти").** Дня 11. січня ц. р. відбулися в домівці Народнього Дому Загальні збори турчанської філії „Просвіти", а пополудні влаштовано свято силами читалень з повіту. На програму свята складалися крім вступного слова дир. Шереметн хорові продукції читальняних хорів з ріжних сіл. І так: турчанський хор у злуці з хорами з Борині і Розлуча під проводом п. Андрія Горечка розпочав свято піснею: „Вкраїно, мати, кат сконав". Опісля малий хлопчина Волинець віддеклямував „Учітеся, брати мої". Відтак почули ми продукції хорів з Лімної: „За Україну", „Хлопці, алярм!", „Ой летіла зозуленька". Хор з Борині відспівав „Дзвони", „Ой, на горі васильки", „Ой, чиеж то поле". Наця Данилович віддеклямувала „Тестамент" Глібова, а член читальні з Жукотина „До живих і мертвих". Хор турчанської читальні відспівав „Учітеся", „Світе тихий", „Страшний суд" і „Пребаб же я куделицю". Відтак злучені хори відспівали „Боже, великий", потім о. Федевич сказав кілька зворушливих слів, а на закінчення всі присутні відспівали „Ще не вмерла". Відпали продукції хору з Ботелки Вижної, бо дириґент не приїхав. Коли бачилося успіх праці наших бойків, що з далеких сіл приїздили до Турки, радість розпирала груди. Цеж вислідн наших змагань до кращого майбутнього. Цеж пробудження до свідомого національного життя нашого „меншого брата", наших бойків „сім миль зза Турки". Треба було бачити салю буквально виповнену по береги, варто було бачити бойківські саннята, умаєні жовто-блакитними стрічками, що ними наші бойки попріїздили на свято з найдальших сторін.

Гість.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Вячеслав Миропільський: ҐАБОР КОСТЕЛЬНИК бачвансько-український поет і головний діяч бачвансько-українського відродження. Львів, 1931. Передрук із „Дзвонів". Стор. 16.

О. д-р Гавриїл Костельник: ORDO LOGICUS. Львів 1931. Накладом „Богословського Наукового Товариства". Стор. 42.

ЖУРНАЛИ.

МОЛОДІ РОБІТНИКИ. Журнал українського молодого ремісництва й робітництва. Рік II. Січень ч. 1 (5).

Цей журналик треба якнайгоряче поручити українській робітничій молоді, для якої він приносить у кожному числі низку популярних статейок і оповідань з нашого минулого й сучасного життя та подає й практичні поради, як треба жити і працювати, щоби згодом стати повновартними громадянами. Крім того в кожному числі „М. Р." можна найти патріотичний вірш, короткі оповідання або спомини, вістки з українського ремісничого життя, спортовий куток і т. д. Час до часу приносять „М. Р." також цікаві знимки. Передплата „Молодих Робітників" коштує річно всього 3 зол. Поодиноке число 30 сот. Замовляти на адресу: Львів, вул. Ходоровського ч. 3.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований двотижневик. Р. I. Ч. 2. 15. січня 1932 р. Зміст: Нова реформа шкільництва в Польщі; Перші сльози; Українська школа в Злучених Державах і Канаді; Думки М. І. Пірогова про двомовність в навчанні; Лічничі школи; Учительство на Підкарпатті; Українська школа в Бразилії; Початкова школа в Румунії; Боротьба м. Степані на Волині за рідну школу; На тернистому шляху; Правна рада; Бібліографія; Ріжні вісти; Веселий Куток.

НОВІ ШЛЯХИ, літературно-науковий, мистецький і громадський журнал. Січень, 1932 р. Ч. 1.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, двотижневий орган „Сільського Господаря". Ч. 2. 15. січня 1932 р. Р. XVIII.

КУБАНСЬКИЙ КРАЙ, неперіодичний орган. Прага 1931. 10 грудня. Ч. IX.

BETON. Р. III. Ч. 1. Січень-лютий 1932 р.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Середа, 3. II. год. 7.30 веч. „Кармен".
Четвер, 4. II. 8. год. веч. „Королева передмістя".

Театр Ріжнородностей.

Середа 3. II. год. 8. веч. „Роксі".
Четвер 4. II. год. 8. веч. „Роксі".
Пятниця 5. II. год. 8. веч. „Друге імя кохання".

Кіна.

АПОЛЬО: „Улани, улани"!
КАСІНО: „Роман" (із Гретою Ґарбо).
КОПЕРНИК: „24 години".
ЛЕВ: „Мексиканка".
МАРУСЕНЬКА: „24 години".
МІРАЖ: „Геть із коханням!" (Ліліяна Гарвей).
ОАЗА: „Х. 27" (Марлена Дітріх).
ПАН: „Сірий дім".
ПАЛЯС: „Чотирьох із леґії".
ПАСАЖ: „Авто над проваллям", „Пат і Паташон як газетярі".
ПРОМІНЬ: „Княжна джезбенду".
СОНЦЕ: „Пат і Паташон як людоїди".
СТИЛЕВЕ: „Кінець світа".
УТІХА: „Монті в хмарах" і „Забудеш мене".
ХИМЕРА: „Великий Габо".

Програма радіо.

Пятниця, 5. лютого 1932 р.

Ляйпціґ (259,3) 21.50 Пісні. **Моравська Острава** (263,4) 12.35 Концерт. **Брно** (341,7) 18.25 „Тропічні рослини". **Льондон** (355,9) 22.00 Концерт. **Гельсінґфорс** (368,1) 18.35 Хор. **Гамбурґ** (372,2) 19.30 Пісні. **Букарешт** (394,2) 19.40 Опера. **Берлін** (418) 18.35 Хор. **Рим** (441,2) 17.30 Пісні. **Лянґенберґ** (472,4) 20.00 „Про що говорять в Америці". **Прага** (488,6) 19.10 Пісні. **Міляно** (501,7) 19.05 Легка музика. **Брюсель** (509,3) 20.15 „Спомини подорожей". **Відень** (517,2) 20.15 „Кохання в горах". **Рига** (525,4) 21.30 Опера. **Будапешт** (550,5) 21.45 Циганська музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 4. лютого 1932 р.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 12.15 Виклад про зміни веремя. 12.35 Концерт. 15.00, 15.25, 16.40 Грам. кружки. 15.05 Грошева біржа. 15.35 „Серед книжок". 15.50 Для дітвори. 16.05 „З країни ескімосів". 16.20 Навчання французької мови. 17.10 „Естетика вулиці, реклями та вітрини крамниці". 17.35 Концерт. 18.50 Всячина. 19.15 Листування. 19.25 Літературна гутірка. 19.40 Грам. кружок. 19.45 „Безробіття у старині". 20.15 Легка музика. 22.10 Грам. кружок. 22.30 Концерт. 23.00 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.